

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΜΗΘΡΑΙ

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΒΗΜΑ

Ήνθα, χωρίς κανένα θόρυβο, έγινε, φέτος το χειμώνα το πρώτο βήμα μιας νεωτεριστικής εργασίας. Ο κ. Σωτηριάδης ο γνωστός φιλόλογος και αρχαιολόγος, ο μεταφραστής της «Ορέστειας», έκλεισε μια σειρά μαθήματα στη ζωντανή μας γλώσσα.

Είναι καιρός που το εκπαιδευτικό ζήτημα έμπηκε στη θέση του. Ο Ψυχάρης κι ο Ροΐδης έγραψαν πολλά και σοφά, κι ο Φωτιάδης μέσα σ' ένα βιβλίο φιλοσοφικό και πολεμικό ξετύλιξε και μελέτησε το ζήτημα απ' όλες του τις όψεις.

Αυτοί μας έδειξαν την έλλειψη και αξιοδύκρυντα κατάσταση του σχολείου που δε χρησιμοποιεί σήμερα για τίποτ' άλλο παρά για να ξεραίνει τη δροσερή φαντασία του παιδιού, για να φορτώνει το μυαλό με γνώσεις άνοητες, για να συζητεί το λογικό και να συνειδητεί τη νεότητη στην ψευτοεπίδειξη και στη ρεκλάμα.

Μά κανένας Κυβερνήτης δε θέλησε ποτέ να ρίξει μια ματιά στα τόσα που γράφθηκαν και με το δικιο του αυτό λείπει τώρα να ξεχάσουν τα ρουσφέτια και να καταπνύνονται με τέτοιες κουτοδουλιές.

Αλλά ο τόπος μας βγάζει και μερικούς παράδοξους ανθρώπους που έχουν τη μανία να δουλεύουν για την πρόοδο του Έθνους. Αυτοί δεν είναι ούτε μπαγαπόντιδες, ούτε ύστερικοί πατριώτες, μά έχουν ένα σταθερό κι άκλόνητο ένθουσιασμό που τους οδηγεί στην ωφέλιμη εργασία τους.

*

Έτσι λοιπόν ο κ. Σωτηριάδης έσχημάτισε ένα μικρό κύκλο κοριτσιών κ' ένα μεγαλύτερο από κυρίες και δεσποινίδες και άρχισε τη διδασκαλία του με άπαγγελία και με ανάλυση των δημοτικών μας τραγουδιών και των ωραιότερων λογοτεχνικών έργων της νεοελληνικής φιλολογίας.

Φανταστήτε τα κορίτσια αυτά της άριστοκρατίας μας τί κλονισμούς θα αίστανθηκαν στην ψυχή τους, όταν έβγαζαν από τα γαλλικά ρομάντσα και από την άποπνηχτική ζωή των σαλονιών βρεθήκανε στον έλευθερο άέρα του δημοτικού τραγουδιού και της Ίλιάδας.

Με ειλικρίνεια μεγάλη έλεγε μια μαθήτριά πως στην αρχή της φαινότανε πρόστυχο και άστεία ν' άκούει τέτοιες παραδόσεις.

— Έπληγαίνα, μου είπε, μόνο γιατί έγνωρίζα τον κ. Σωτηριάδη.

Αλλά η φαντασία τους δεν άργησε να φτάσει στο ύψος της όμορφιάς, το πνεύμα τους άγνάντεψε μες τους στίχους το φώς, τον ούρανό, τ' άκρογαλιά τα Έλληνικά και η ψυχή τους άναταράχτηκε γροικώντας τη μελωδία του δημοτικού τραγουδιού.

Και τότε πρωτόνοιωσαν ότι είναι Έλληνοπούλες.

Έτσι μας κατάντησε η μαϊμουδίστικη εκπαιδευση, να θεωρούμε σαν αποκάλυψη όταν άγγίζουμε μια κλωστή που μας ένώνει με τη φυλή μας.

Αλλά ο κ. Σωτηριάδης έσκέφτηκε ότι είναι άπαραίτητο να δείξει στις μαθήτριάς του τη θέση που έχουμε σήμερα στην ιστορία, δηλαδή πως ο αρχαίος πολιτισμός ξετυλίχτηκε στο βυζαντινό, πως πέσαμε στη σκλαβιά και με τί άγώνες λευτερωθήκαμε. Και δεν έσταμάτησε σε λεπτομέρειες και σε ξερες χρονολογίες, μόνο ξεσκέπαζε το πνεύμα, τη φιλοσοφία της ιστορίας κι άπόδειχνε με λόγια άπλά και εύκολονόητα τους άμετάδλητους χαρακτήρες που παρουσιάζει ο Έλληνισμός πάντοτε και στην άκμή και στον ξεπεσμό.

*

Η προσπάθεια του κ. Σωτηριάδη πέτυχε λαμπρά

άφου η ζωντανή μας γλώσσα συγκίνησε το κοινό που θέλει να βρίσκεται απομακρυσμένο απ' αυτήν.

Άλλοι θα εξακολουθήσουν και θα συμπληρώσουν. Έχει όμως την τιμή ότι πρώτος καταπίδωθηκε την εκτέλεση ενός έργου που με τη δύναμη των ίκανών θα φέρει την Αναγέννηση του Έθνους

ΑΛΕΞΑΝΤΡΟΣ ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ

Σ' έναν ποιητή που κλαίει

Έσύ δέν είσαι ποιητής, είσαι φιλικατζίδικο
Που πραγματάκια μας πουλάς με όρος κακομοίρικο
Και μέσα σε μια θάλασσα μεγάλη που μουχρίζει
Συ βλέπεις έναν κάβουρα μονάχα να τρεκλίζει.

Σ' ένα πνευματικό ποιητή
Που είδε όνειρο μενεξελί,

Έτούτος είναι ποιητής ύπερσοφης ποιήσεως,
Ψαρεύει μες τήν Καζαμία τις όμορφες της φύσεως.
Τώρα στερνά ανακάλυψε και τόπε με καμάρι
Πώς δέκα ώρες έχουνε οι μέρες του Γενάρη.
Τών στοικίων μετέφρασε τα έργα τα σοφότερα
Κι' άντις να μας τα δώση άπλά τα μέρδεψε χειρότερα.

Γ. Σ. ΖΟΥΦΡΕΣ

ΘΕΑΤΡΙΚΑ

ΤΟ ΒΑΣΙΛΙΚΟ

Πολύς πάλι λόγος γίνεται για το Β. Θέατρο. Το πράμα δε μας φαίνεται περιεργό άφου συνειθισαμε πιά στην αρχή και στο τέλος καθ' έποχης, ν' άκούμε τα ίδια σχήδια, και τις ίδιες συμβουλές απ' τους διάφορους φημεριδογράφους προς το Βασιλεία, τη διεύθυνση, τους ήθοποιούς, και προς κάθε τι που σχετίζεται με το Βασιλικό. Τώρα επειδή είπαώθηκς πως ύστερα απ' το διερισμό του κ. Βλάχου ο κ. Οικονόμου δεν μπορεί να μείνη πιά, κι' ότι μαζί του φαύγει κ' η οικογένεια Κοτοπούλη, όλοι τους προβλέπουνε το άσφαλέστατο κλείσιμο του θεάτρου, και κηδεύουνε τα όνειρα που στήριζαν στη μοναδική μας σκηνή. Το ενδιαφέρο αυτό του τύπου είναι πολύ παρηγορητικό και δείχνει ότι δεν έλειψε στην Έλλάδα κάθε ιδέα, και κάθε άγάπη, για τα καλλιτεχνικά ζητήματα. Το κακό είναι ότι μοναχά την έποχή αυτή θυμάται το θέατρο και το ξεχνά άμέσως ύστερα, για να το ξαναθυμηθ' του χρόνου, και να το ξαναξεχάση έπειτα. Πολλοί το είπανε και δεν υπάρχει αλήθεια μεγαλύτερη ότι ο τύπος στην Έλλάδα είναι μια δύναμη, άνώτερη ίσως από κάθε άλλη. Λοιπόν η δύναμη αυτή τί έκανε ως τώρα για το θέατρο; Ένα μεγάλο μηδενικό!

Αρκίστηκε μόνο ως τα σήμερα να φτιάχνη μεγάλους συγγραφείς και μεγάλους θεατρίνους κατά το κέφι η κατά το συμφέρο του πρώτου δημοσιογραφίσκου, και κατάφερε έτσι να θαλασσοποιήση το θέατρο σε τέτοιο βαθμό ώστε ο κάθε ήθοποιός να νομίζει πως είναι καταλληλότερος για όλα τα πρόσωπα, φτάνει τα πρόσωπα αυτά να είναι έσπουδαία και σοβαρά, κι' ο κάθε γρασιός δραματικός ποιητής! Τώρα βγαίνει πάλι και φωνάζει πως το Βασιλικό άπότηχε, πως το Βασιλικό κακοδιοικείται, πως το Βασιλικό έγινε μπάτε σκύλλοι άλέστε, και τα τέτοια. Γιατί τα λέει όλ' αυτά, σε τί θα ώφελήσουνε, ποιόν θα βλάψουνε, τί θα μάθη ο κόσμος; Τόν θέλω

τον κύριο αυτόνε Τύπο, άφου με τους διάφορους άντιπροσώπους του χώνει βαθειά τη μούρη του ως τα πιά άπλυτα των θεατρικών παρασκευών, να βγαίνει παλληκαρήσια όταν είναι καιρός και να φωνάζη δυνατά και καθαρά την αλήθεια, όχι με τα συνειθισμένα του πασαλίμματα και κρυφολόγια. Και πάλι όταν το θέατρο ρεζιλεύεται με τα διάφορα τραγικά καραγκιοζιλίκια να μη σπαίνη, και να φοβάται μήπως περάξη το δεινά μεγαλοδημοσιογράφο, ή τον τάδε μεγαλουσίαννο συγγραφέα, μά να λήη την αλήθεια όρθά κορτά και τεκταυρήτα! Μ' άλλα λόγια να φωτίξη τον κόσμο και να του υποδείχνη το καλό ή το κακό. Μια που ο τύπος κατάντησε δύναμη για κάθε τι στον τόπο μας, άς γίνη δύναμη και για το θέατρο. Κι' όταν άποφασίση μακριά από κάθε προσωπική συμπάθεια να βλέπη την αλήθεια και μοναχά αυτή, άς σταθεί στο πλάγι μιας άξιας διεύθυνσης κι' άς τη βοηθήση όπως μπορεί κι' όπως πρέπει στην εκτέλεση του δυσκολώτατου έργου της.

Γιατί σήμερα άποδείχτηκε τρανώτατα πως το δυσκολώτερο ίσως πράμα είναι η διεύθυνση θεάτρου. Ο κ. Βλάχος άπέτυχε, ο κ. Στεφάνου άπέτυχε, άπέτυχε κι' ο κ. Οικονόμου και θα ξαναποτύχη ο κ. Βλάχος. Για τον κ. Οικονόμου ίσως υπάρχει δικαιοτάτα άντιλογία άφου είτανε κι' ο μόνος ειδικός στα θεατρικά, μά πρέπει έξάπαντος τότε να πιστέψουμε ότι δεν είχε εκεί μέσα την άπόλυτη διεύθυνση. Άλλιώς δεν μπορεί να ζηγηθεί πως είναι δυνατό να παίζονται σε μια σκηνή που διεύθυνει άνθρωπος θεατρικής άξιας του κ. Οικονόμου, έργα σαν την Άρτεμισία, το Βελισσάριο κτλ. Έπειτα η ξεχωριστή προτίμηση στη Γερμανική βαρεία φιλολογία νομίζουμε πως είναι μια από τις αιτίες που βλάψανε σημαντικά το Βασιλικό. Και για την προτίμηση αυτή μόνο ο κ. Οικονόμου είναι υπεύθυνος.

Δέ λέμε ότι το Γερμανικό δραματολόγιο δεν είναι από τα εκλεχτότερα, ίσως και το εκλεχτότερο, ρά για το έλληνικό κοινό είναι άκαταλληλότατο και δυσκολοχώνευτο. Έκείνο που περισσότερο ταίριαζει και φχαριστότερα άκούγεται είναι το έλαφρό κοινωνικό δράμα. Τέτοια λοιπόν λεπτά, τεχνικά κ' έλαφρά δράματα, είδος comedies, το Βασιλικό δε μας έδωκε καθόλου ενώ έπρεπε αυτά άκριβώς να είταν η βάση του δραματολογίου του, οι δε τραγωδίες κ' η κάπως βαρύτερη φιλολογία να έμπαιναν σε δεύτερη μοίρα. Το γαλλικό θέατρο τώρα τελευταία έχει πολλούς τους εκλεχτούς συγγραφείς του. Το Becque, τον Curel, το Lavedan, το Brieux, το Donnay. Αυτών έργα δεν είδαμε καθόλου στο Βασιλικό. Καθώς δεν είδαμε και των νέων Ιταλών ποιητών. Του Giacosa, του Rovetta, του Praga, του Bracco και τώσων άλλων. Άπό τις άλλες φιλολογίες της Εύρώπης πολύ λίγα έργα, σχεδόν τίποτα, δεν είδαμε. Η Ρώσικη φιλολογία ή θεατρική μας είναι όλοτετα άγνωστη, το ίδιο κ' η Νορθηγκική, έξόν από λίγα δράματα του Ibsen.

Άπό την Άγγλία ξερούμε μοναχά το Σαίξπηρ κι' απ' αυτή τη Γερμανία άκόμα, μ' όλη τη φουρνιά των Γερμανοαυστριακών έργων, ένα Hauptmann μόλις τον έγνωρίσαμε απ' το άκαταλληλότατο για σκηνή και μάλιστα Ρωμαϊκή έργο του, τη «Βουλιαγμένη καμπάνα». Ο Βέλγος Maeterling μια κορυφή της σύγχρινης δραματικής ποιήσεως μας είναι κι' αυτός άγνωστος. Κι' άλλοι πολλοί και μεγάλοι συγγραφείς καταλληλότεροι για τη σκηνή μας έξωρίστηκαν φαίνεται για πάντα από το Βασιλικό. Κι' όμως μ' όλ' αυτά έξακολουθαμε πάντα να

νομίζουμε πὼς ὁ κ. Οἰκονόμου εἶταν ὁ ἄνθρωπος πού
 χρειαζότανε τὸ ἐπίσημο θεᾶτρό μας κι' ὅτι ἂν ἔμενε
 ἐκεῖ μέσα μ' ἀπόλυτη ἐλευθερία ἔλα θὰ διορθωνόν-
 τουσταν καὶ ἡ Ἑλληνικὴ σκηνὴ ἀργὰ ἢ γρήγορα θε-
 βρισκε τὸ δρόμο της. Ἄλλως τε ὡς τὰ τῶρα δυὸ
 ἀθρῶποι δείξανε πὼς ἔχουνε τὰ προσόντα καὶ τὴ θέ-
 ληση νὰ δουλέψουνε γιὰ τὴν ἀναγέννηση τοῦ θεᾶτρου
 μας· ὁ Χρηστομάνος κι' ὁ Οἰκονόμου. Κι' ὁ μὲν πρῶ-
 τος φαίνεται πὼς κουράστηκε πιά καὶ τραβήχτηκε,
 ὁ δὲ δεύτερος φυσικὰ δὲν μπορεῖ νὰ μένη ὑποτακτι-
 κὸς στὸν κ. Βλάχο καὶ θὰ τραβηχτεῖ κι' αὐτός. Ἔ-
 ται γυρνοῦμε πάλι στὴν πρωτόγονη κατάστασι κ'
 ἔχει ὁ Θεός!

Α. ΣΙΓΑΝΟΣ.

ΠΕΣΑΜΕΝΗ ΝΙΟΤΗ

Στὴν κρουσταλένια δίπλα τῆ βρουσοῦλα,
 Ροδοδαρνοῦλα...
 Παρίκει ἓνα πλατίνι ξεραμένο
 Ἄχ, τὸ καημένο!

Κυλᾶ τὸ ρέμα ἄροσερὸ
 Καὶ στὰ λευκὰ χαλκία μουρμουρίζει...
 Τὰ ριζιμὰ κοτρώνια πὼς ξεσπρίκει...
 Δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ γκρεμνός·
 Πάνω, οὐρανὸς
 Ἐάν τὴν αὐγὴ τῆς Εὐτυχίας γαλανός.
 Λιοπύρι πρῶϊμο, καυτερό.

Μὲς στὰ νερὰ τὰ δροσερὰ
 Κάποια λευκὴ Καλοκυρὰ
 Πουρνάρια, πῦκα ἔχει γκρεμίσαι,
 Παλάτι ζωτικὸ ἔχει χτίσαι.
 Βατράχια τόσα ἀγκαλιασμένα,
 Ζευγαρωμένα,
 — Τῆς λάμιας τοῦ Νεροῦ γεννήματα!..
 Ὅση χαρὰ τριγύρω, τόσα μνήματα
 Ζωῆς κι' ἀγάπης καὶ χαρᾶς.—

Τ' αὐτὰ τῶν φρῶνων κάνουν κομπολόγια
 Οἱ Λάμιες, καὶ ἀρχινοῦν τὰ μοιρολόγια
 Τῆς Νιότης τῆς πεντάμορφης τῆς ἀδερρῆς
 Τῆς λιόκαλης ἀγάπης...
 — Μαῦρος Ἀράπης

Ἡρῶ' ἀπὸ τόπο μακρινὸ, πού τὸ τετράφυλλο
 Τριφύλλι ἐνθίζει.—

Στὸ χέρι του κρατοῦσε ἓνα τριαντάφυλλο,
 Καὶ ὀμπρὸς τῆς Νιότης γονατίζει...
 Μὲ μιὰ ἀστραπὴ ἀπ' τὰ βῆθ τῆς ματιᾶς του τῆς
 [κρυφῆς.

Τῆς τὸ χαρίζει!

Ὅμιε, καημός!
 Ὄρνηστε τῆς σπηλιάς οἱ κοπελοῦδες!
 Αἰμπρόχρωμες ὀρνηστε πεταλοῦδες!
 Ἀράχνης, κλάψτε στῆς Νεράιδας τῆ σπηλιά!

Γεράκια ἀπὸ τὴν πέτρινη φωλιά,
 Βουβὰ σταθίτε!
 Κ' ἐσεῖς, βατράχια,
 Κάτου ἀπ' τὰ βράχια,

Τὸ γόργαρο θολώστε τὸ νερό!
 Μέλισσες, κάμπιες, καὶ σκουλήκια,
 Ὅχεντρες σαῦρες,

Ρουπιάκια, πῦκα καὶ πλατίνια, ρεῖκια,
 Καὶ φτέρη καὶ πουρνάρια,
 Καὶ σείς, μὲ δίχως ὄνομα χορτάρια,
 Πού στῆς κυρᾶς το διαβὰ ἀργοκουνιέστε,
 Θλιμμένα πίστε

Τὸ μοιρολόδι τῆς Νιότης μας τὸ θλιβερό!
 — Ἄχ! τί ὄρες μαῦρες!

Τὸ βλαστημάνημά σου, ὦ Φύση, πάψε
 καὶ κλάψε!

Γιατ' εἶταν τὸ τριαντάφυλλο φαρμακερό!

— Νεράιδα, μὴ μοῦ πάρης τὴ μιλιὰ!
 Ἦρθα κ' ἐγὼ τῆ Νιότη γιὰ νὰ κλάψω
 Σιμὰ στὴν ἐλατόφραχτη σπηλιά,
 Πῶσαι γιομάτη νοχτερίδες!
 Ἄχ θέλω νὰ ὀρνήσω πρὶ νὰ πῶσω
 Στὸν κόσμον αὐτὸ νὰ ζῶ, προτοῦ βρεθῶ
 Σὲ κάποιον τοῦ Ἄπειρου ἀφαντο βασιλείου,
 Σὲ κάποιον Ἥλιο!
 Στῆς θλίψης τὸ νερὸ ἔπε νὰ πλυθῶ
 Πρὶν νεκροθῶναι κ' οἱ στερνές μου ἐλπίδες!

Τ' εἶν' αὐτὸ, ὦ Λάμια; Τ' εἶν' αὐτὸ
 Τὸ σύγγερον, καὶ ποῖὸ τὸ ποδοβολητό;
 Ποιοὶ στὸ ρουμάνι, μὲ φλογόβουλα κεφάλια,
 Καβάλλα σὲ ἄγρια, ὀλόμαυρα βουβάλια,
 Ποιοὶ κατεβαίνουν
 Καὶ πού πηγαίνουν;
 Ἦ! σείς! Σταθεῖτε, Δράκοι τοῦ καημοῦ!
 Ἐξ τὸ προστάζει ὁ Βασιλιάς τοῦ χαλασμοῦ.

Μιάς Κορδιλίερας οὐρανοθεμέλιωτης
 Ἀμφοδιφός, μελανοπτέρουγος θὰ γίνω κόντορας
 Ἀπάνου σας μὲ ὄρμη γιὰ νὰ χουμήξω
 Καὶ μὲ τὰ νύχια μου
 Καὶ μὲ τὸ ἀχόρταγο τὸ στόμα μου,
 Θὰ σκίσω τὰ βουβάλια σας, τὰ σπλάχνα σας θ' ἀνοίξω,
 Καὶ μὲ τὸ πυρωμένο τὸ αἷμα σας ἀφοῦ μεθύσω,
 Τῆς Νιότης τὸ φονιά θ' ἀναζητήσω!

Ὁ! καὶ ἂν τὸν βρῶ! καὶ ἂν πῶ τὸ γαῖμα του
 Τί κύκνος χιονοπτέρουγος μὲ μιάς θὰ γίνω!
 Καὶ ἀπὸ τῆ λίμνη τὴν Ἀκύμαντη
 Τὸν ἡλιογέννητο θὰ κόψω κρίνο.
 Στῆς Νιότης, τῆς φτωχῆς φαρμακωμένης,
 Τῆς ὁμορφῆς Νεράιδας, τῆς μαρμαρωμένης,
 Τὰ πόδια, ἓνα τραγεῦδι μαγικὸ θ' ἀρχίσω
 Μὲ τὸν ἀχὸ του θὰ τὴν ἀσαστήσω
 Καὶ μὲς στὴν ἁρμονία θὰ ξεψυχήσω...

Καὶ θὰ μὲ θάψῃ ἡ μαύρη λάμια
 Σιμὰ στὸ ρέμμα, στὰ καλάμια!..

(Μοναστήρι τὰ Κλειστά
 Βουνὸ τῆς Ὀξιάς).

ΝΙΚΟΣ ΚΑΡΒΟΥΝΗΣ

ΚΙ ΑΛΛΟΣ ΒΑΡΒΑΡΟΣ

Φίλε Νουμά,

Ἐπιθετὸ πὼς δὲ θῆχης καμιά δυσκολία νὰ
 στολισῆς τὸ βαρβαροπαζαρό σου μὲ τῆνομα τοῦ σε-
 βαστοῦ μου ἄλλοτε καθηγητῆ κ. Ἄλκ. Κρασσᾶ
 καὶ νὰ κρεμάσῃς ἓνα μαργαρίτη πού ξεσκάρισα δια-
 βάζοντας κάποιον τοῦ βιβλίου. Δὲ σοῦ φαίνεται μάλι-
 στα πὼς ὁ κ. Κρασσᾶς, μὲ τίς παχιές καὶ τορνε-
 μένες λέξεις καὶ φράσεις τῆς ὑπερκαθαρεύουσας πού
 μαστορέθει, εἶταν ἀπαραίτητος γιὰ τὴ δουλειὰ πού
 καταπίστευες τότες τελευταία καὶ πὼς ἡ εἰκόνα
 του, μὲς στοὺς τόσους ἄλλους πού μαζέψες, θὰ δώ-
 σῃ μιὰ ἰδιαίτερη λαμπρότητα; Ἐμοῦ κιάλα πὼς σὲ
 πέτυχα στὸ τσάκι γιατί ὁ μαργαρίτης πού σοῦ
 βρῆκα εἶναι Δοτικὴ καὶ ξέρω καλὰ πόσο σ' ἀρέσουν
 αὐτοῦ τοῦ εἶδους τὰ μαργαριτάρια πού τὰ φα-
 ρεῖουν πάντα σὲ πολὺ καθάρᾳ, μὰ καὶ πολὺ ριχὰ
 νερά.— Λοιπὸν ὁ κ. Κρασσᾶς γράφει στὸ τέλος τῆς
 σελ. 89 § 47 τοῦ Κληρον. του Δικαίου α... Περὶ
 τῶν τῶ Συμβολαιογράφων ἢ τοῖς συγγενεῦσιν αὐτοῦ
 περιερχομένων...» καὶ ἐπαναλαμβάνει στὴ σελ. 89
 τοῦ § 49 «... ἢ τοῖς συγγενεῦσιν αὐτοῦ κατὰ τὸν
 ὀργανισμόν...» καὶ παρακάτω στὸν ἴδιον § στίχ. 17
 «Τῶ συμβολαιογράφων ἢ τοῖς συγγενεῦσιν αὐτοῦ κα-
 ταλειπόμενον...». Αὐτὰ ἔχω μὲ τὴν ἐπιφύλαξη, ἐν-
 νοεῖται, νὰ σοῦ τὸν ξαναπαραδώσω ἀργότερα.

Μὲ πολλὴ ἐχτίμησι
 Χαλκίδα, 28 τοῦ Ἀπριλίου 1906.
 ΕΝΑΣ ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΒΓΑΙΝΕ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ
 ΣΥΝΤΡΟΜΗ

Γιὰ τὴν Ἑλλάδα Δρ. 10. — Γιὰ τὸ Ἐξωτερικὸν
 Φρ. 7ρ. 10.

20 λεπτὰ τὸ φύλλο λεπτὰ 20

ΒΙΒΛΙΟΚΕΤΑΙ: Στὰ κισκόκια τῆς Πλατείας Συν-
 τάγματος, Ὁμόνοιας, Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν,
 Σταθμοῦ Τροχιδόδρου (Ὁφθαλματρεῖο), Σταθμοῦ
 ὑπόγειου Σιδηροδρόμου (Ὁμόνοια), στὸ καπνοπω-
 λεῖο Μανωλακάκη (Πλατεία Στουρνάρα, Ἐξάρχεια)
 στὰ βιβλιοπωλεῖα «Ἐστίας» Γ. Κολάρου καὶ Σακέ-
 του (ὁδὸς Σταδίου, ἀντικρὺ στὴ Βουλῆ).

Ἡ συντρομὴ πλερώνεται μπροστὰ κ' εἶναι ἐνὸς
 χρόνου πάντα.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

ΚΑΙ

ΠΡΑΜΑΤΑ

ΤΟ ΞΕΡΟΥΝ

οἱ ἀναγνώστες τοῦ «Νουμά» πὼς τὸ ἄρθρον
 τοῦ Δημητριάδη «Γιατὶ δὲν ἔχουμε στρατὸ»,
 πού τυπώθηκε σὶ 184 φύλλο, ξανατυπώθηκε
 σὲ ξεχωριστὸ φυλλάδιο καὶ σιτάληκε σὲ πολ-
 λούς ἀξιωματικούς καὶ σ' ὅλα τὰ στρατιωτικὰ
 γραφεῖα. Ἄ διαβάστηκε ἢ ἂ δὲ διαβάστηκε τὸ
 ἄρθρον ἀπὸ τοὺς ἀξιωματικούς μας δὲν μπο-
 ροῦμε νὰν τὸ ξέρουμε· ἐλπίζουμε ὅμως νὰ δια-
 βάστηκε ἀφοῦ εἶτανε σύντομο, καλογραμμένο καὶ
 καλοτυπωμένο, σὲ γυαλιστερό χαρτί, καὶ ἀφοῦ
 μάλιστα τοὺς σιτάληκε χάρισμα. Μπορεῖ νὰ
 μὴ συγκίνησε, νὰ μὴν ἐνθουσίασε, νὰ μὴν ἔ-
 πεισε τοὺς ἀξιωματικούς μας πὼς ἡ καθαρεύου-
 σα εἶναι ἡ κυριώτερη ἀφορμὴ πού δὲν ἔχουμε
 στρατὸ, καθὼς τὰπόδειχνε θεοφάνερα ὁ Δημη-
 τριάδης στὸ γερὸ καὶ φωτεινότατο ἄρθρον του,
 μὰ πάλι τῶν ἀδυνάτων νὰ παραδεχοῦμε πὼς
 τὸ ἄρθρον πετάχτηκε στὰ σκουπίδια δίχως νὰ
 διαβαστεῖ δὲν τοῦ ἄξιζε τέτια τύχη ἀφοῦ, εἴ-
 παμε, εἶταν καὶ σὲ καλὸ χαρτί τυπωμένο.

Τί λοιπὸ φρονοῦνε οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ τὰ
 Στρ. Σώματα πού τὸ λάβανε τὸ ἄρθρον, δὲν τὸ
 ξέρουμε· ξέρουμε μοναχὰ πὼς ἓνα στρατιωτι-
 κὸ σῶμα, τὸ 12ο πεζικὸ Σύνταγμα, ἀποδοκι-
 μάζει τίς ἰδέες τοῦ συνεργάτη μας, γιατί μονά-
 χα τὸ 12ο Σύνταγμα εἶχε τὴν καλωσύνη νὰ
 μᾶς ἀπαντήσει καὶ ἡ ἀπάντησή του εἶταν πολ-
 λὴ εὐχλωτὴ καὶ πολὺ... στρατιωτικὴ πῆρε
 δηλ. τὰ φυλλάδια πού τοῦ στείλαμε, τᾶκανε ὁ-
 μορφα ὁμορφα ἓνα δεματάκι, κόλλησε μιὰ ἐπι-
 γραφὴ ἀπάνον «Τὸ 12ον Πεζικὸν Σύνταγμα
 πρὸς τὴν ἐφημερίδα «ὁ Νουμάς»— Ἀθῆνας—
 Ἀπαράδεκτα» καὶ μᾶς τὰ γύρισε στὸ γραφεῖο
 μὲ τὸ ταχυδρομεῖο. Πολὺ θυμώδικο φαίνεται
 νᾶναι τὸ 12ο Πεζικὸ (νὰ μᾶς συμπαθᾶει πού
 τοῦ βγάζουμε αὐτὲς τίς ἀγκίδες, τὰ τελικὰ του
 ν) Σύνταγμα γιὰ νὰ φερθεῖ ἔτσι. Ἄ δὲν τοῦ
 ἀρέσανε οἱ ἰδέες μας μποροῦσε νὰ μὴν τίς πα-
 ραδεχεῖ, ἂν εὗρισκε τὸ φυλλάδιό μας κακοτυ-
 πωμένο μποροῦσε νὰν τὸ πετάξει στὰ σκουπί-
 δια, ἂν ἀνακάλυπτε προδοσίαν στὶς ἰδέες τοῦ
 Δημητριάδη μποροῦσε νὰ ξεκινήσει ἀπὸ κεῖ